

XV.

Toen ridder Servaas Melissen met den grafelijken banierdrager en hun gevolg van ruiters op het marktplein verschenen, fronste hij onwillekeurig de wenkbrauwen bij het zien der groote menigte, welke er zich verdrong, en der talrijke afdeelingen krijgsvolk, die er op verschillende punten hadden post gevat.

— Zouden die kerels er waarlijk aan denken zich te verzetten of is dit alles een ijdel machtvertoon om ons ontzag in te boezemen? We zullen het weldra weten! bromde hij.

Ridder Servaas was een hooghartig edelman, in het harnas vergrijsd, en ontoegankelijk voor ieder gevoel dat op medelijden of vrees geleek.

Rechtop in den zadel, de hand in de heup en fier rondblickend, deed hij zijn slagpaard stapvoets gaan, zonder zich allerminst te storen om het dreigend gemompel dat uit het volk opsteeg. Toen hij de puie van het raadhuis genaderd was, waarop de meier en eenige gezworenen zich bevonden, hield hij stil, deed de trompetten opsteken en riep vervolgens met forsche stem:

— Stilte! Stilte! Stilte!

Dit bevel had den gewenschten uitslag niet; maar toen daarna de oude meier de hand vermanend ophief, verstomde het gedruis als bij tooverslag.

De heraut ontrolde een groot perkament van zegels voorzien, keerde zich tot het volk en las met trage, doch verreklinkende stem:

„Wij, graaf Hugo, door de gratie Gods heer en meester over de „stad Meersenberg en de onliggende landen, maken kond aan de ingezetenen dezer stede, dat bij toestemming van zijne doorluchtigheid, Godfried III, „hertog van Brabant, de gemeente van Meersenberg afgeschaft is...”

Nauwelijks waren die woorden uitgesproken of een storm van verontwaardiging brak los. Vuisten werden opgestoken, doodsbedreigingen werden geuit, terwijl langs alle zijden eene voorwaarts golvend beweging ontstond, waarvan de koene spreker het middelpunt was. Berthold, die zich met zijne afdeeling op eenige stappen van daar bevond, deed echter zijne mannen aanrukken en in eenen wijden kring rondom de ruiters post vatten. Hij zelf beklom haastig de puie en riep met zijne machtige stem:

— Poorters van Meersenberg, deze heer komt tot ons als gezant van den graaf! Als gezant mag geen haar van zijn hoofd aangeraakt worden en moet hij ongedeerd tot zijnen meester kunnen terugkeeren om dezen ons bescheid te brengen! Weest dus kalm en luistert aandachtig naar hetgeen hij ons te berichten heeft. Wij, uwe wethouders, zullen hem antwoorden in ons aller naam!

— Berthold heeft gelijk! klonk het. Leve Berthold!

Toen de stilte nagenoeg hersteld was, hervatte de heraut zijne lezing:

„Wij verbieden van heden af de klok van het belfort te luiden;

„wij bevelen dat vandaag nog het zegel der gemeente, de sleutels „der stadspoorten, van het raadhuis en het belfort, benevens al de banieren „en wapens der gilden en neringen op het kasteel gebracht worden;

„wij maken verder bekend dat in den loop der volgende week ieder „ingezetene voor onzen rentmeester zal verschijnen om onder eed hem den „staat zijner roerende en onroerende goederen op te geven; iedere valsche „eed zal met de uiterste strengheid gestraft worden;

„elk ingezetene zal volgens het beloop zijner huidige bezittingen „bijdragen om eene krijgsschatting van negenhonderd Brabantsche ponden „te betalen, welke wij onzen genadigen hertog toegezegd hebben;

„wij maken bekend dat alwie oneerbiedigende of beleedigende woorden „jegens ons zal uitspreken, of de andere laten tot verzet zal aansporen, „met den dood zal gestraft worden.

„Dit is onze wil!”

De lezing was ten einde. Even kalm als te voren rolde de heraut het perkament weer op en gaf daarna den banierdrager een teeken om de grafelijke vaan te ontplooiën; te gelijkertijd werden de trompetten opgestoken en schetterend klonk de strijdmarsch der graven van Meersenberg over het plein. Toen hij vervolgens zijn paard wilde omwenden om de plaats te verlaten trad Berthold op hem toe en riep:

— Een oogenblik, heer Servaas Melissen! Eer gij deze plaats verlaat moet gij het antwoord vernemen, dat u door onzen meier, in naam der poorters van Meersenberg, gegeven wordt!

Zich daarna tot de sidderende menigte wendend, ging hij voort:

— Poorters van Meersenberg, uwe wethouders danken u om de kalmte, welke gij gedurende deze gewichtige oogenblikken ten toon gespreid hebt. Gij hebt allen vernomen wat de graaf van u wil. Luistert nu even kalm naar hetgeen onze geliefde meier in ons aller naam den graaf van Meersenberg antwoordt! Hoort! Hoort!

Op de puie werd nu ook de stedelijke banier ontrold en hoog in de lucht gezwaaid, terwijl langs alle kanten de bazuinen der afdeelingen haar begroetten.

De grijze meier trad vooruit tot bij de borstwering der puie. Toen de laatste klank der bazuinen weggestorven was, scheen het alsof de aanwezigen den adem inhielden. Allen stonden daar roerloos, de oogen strak gericht naar meester Pieter Hespel.

— Poorters van Meersenberg, hoort uw antwoord! Heer Servaas Melissen breng het uwen meester over!

— Dat zal ik, was dezès koel bescheid.

— Heer Servaas Melissen, zeg hem, die u gezonden heeft, dat onze gemeente niet afgeschapt is, en dat zij zal blijven voortbestaan, zoolang de laatste onzer ze met de wapens in de vuist verdedigen kan.

— Ja, ja! daverde het over het plein.

— Ons gemeentezegel, onze banier, onze sleutels en onze wapens zijn ons eigendom!

— Hij krijgt ze niet!... Hij kome ze halen! klonk het dreigend.

— Gij hoort het, heer Servaas? sprak meester Hespel.

— Ja.

— Heel wel. Zeg uwen meester ook dat wij weigeren de negenhonderd ponden te betalen, waarvoor hij wederrechtelijk onze vrijheden versjacherd heeft! Wat wij wel willen doen, heer Servaas, is hem al de valsche munt bezorgen, welke hij onder het volk verspreid heeft.

— Weg met den valschen munter! Weg met den dwingeland! Weg met den eedverbreker!

En dreigend, daverend, ontzaglijk als het bulderen van een orkaan, bonsde plotseling de kreet omhoog:

— Leve de gemeente! Vrij of dood!

Ridder Servaas verbleekte en bracht onwillekeurig de hand aan zijn zwaard.

Berthold bemerkte dit en riep hem toe:

— Heer Servaas, wees voorzichtig! Gij zijt als afgezant tot ons gekomen en als zoodanig is uw leven ons geheiligd. Zoo gij echter het zwaard ontbloot zijt gij voor ons geen afgezant meer, maar wel een vijand! En dan zou ik de eerste zijn om u aan te vallen!

De edelman keek den poorter eene poos doordringend aan. Daarna met zachtere stem en de hand aan zijn helm brengend:

— Gij hebt gelijk! Ik dank u!

Het was echter een korte stond van aandoening. De ridder, als schaamde hij zich daarover, wierp het hoofd in den nek, terwijl zijn gelaat weer zijne fiere, stroeve uitdrukking herkreeg. Met korte, ruwe stem beval hij den aftocht. De wapenlieden van Berthold gingen hem voor, ten einde ruime baan te maken. Zoodra zij het plein verlaten hadden en de weg vrij was, keerde de edelman zich in den zadel om en sprak:

— Ik dank u nogmaals!... We zullen elkander wederzien, doch ditmaal met het staal in de vuist....

— Daar reken ik op, was het antwoord. Vaarwel!

Na het vertrek van de grafelijke ruiters deed de meier de bazuinen opsteken, en maande vervolgens de vrouwen en kinderen en grijsaards aan zich oogenblikkelijk naar huis te begeven en onder geen voorwendsel hunne woningen te verlaten, zoolang de strijd, die op handen was, zou duren.

Hij ried hen aan de deuren en vensters der benedenvertrekken te versperren, en naar de bovenverdiepingen steenen en ander werptuig te dragen, ten einde ze op den vijand te kunnen neersmijten, zoo er in de straten gestreden werd.

Deze aanbeveling werd door de poorters met gejuich begroet. Weldra was het marktplein leeggestroomd en zag men in de straten niets anders meer dan troepen gildesoldaten, die zich met gezwinden pas naar de hun aangewezen punten spoedden.

Lode van het Huis ter Beke en meester Lieven voerden het bevel over de verdedigers van het marktplein. Nauwelijks was het ontruimd of al de straten, die er op uitgaven, werden met zware kettingen afgespannen en bij middel van balken en allerlei huisraad versperd. Bij elk dier straten bevond zich eene groep boogschutters en eene afdeeling piekeniers. Midden op het uitgestrekte plein hadden de zwaardmannen van meester Lieven post gevat, gereed om op elk bedreigd punt toe te snellen. Met het lange blinkende zwaard tegen den schouder stonden zij daar fier en zwijgend; het waren allen flink geofende zwaardvechters en men kon het hun aanzien, dat zij er naar hunkerden de scherpte hunner wapens op den nek hunner vijanden te beproeven. Lieven vooral kon zijn ongeduld niet bedwingen. Met gejaagden stap liep hij heen en weder, grommend en brommend; bijwijlen kon hij zich zelfs niet meer weerhouden met zijn degen een flikkerend rad om zijn hoofd te slaan.

Het raadhuis was in eene echte vesting herschapen; elk venster was met boogschutters bezet en boven, tusschen de kanteelen en op de hoektorens zag men de wapenrustingen van talrijke verdedigers schitteren.

Op de puie naast den vaandeldrager der gemeente en omgeven door eene groep krijgslieden, waartusschen zich eenige volksgezinde edelen, vijanden van graaf Hugo bevonden, en wier slagpaarden beneden de puie stonden, vertoonde zich de grijze meier in staatsiewapenrusting.

Allen hielden den blik strak gevestigd op den slottoren, die zich aan gene zijde der stad in de hoogte verhief, en waarboven de grafelijke banier in den wind wapperde.

Plotseling slaakte een der omstaanders een kreet.

— Het teeken! Het teeken!

— Hebt gij goed gezien, Wouter? vroeg meester Hespel met trillende stem. Mijn blik draagt zoo ver niet meer!

Jawel, meier, jawel! . . . Daar gaat zij voor de derde maal omhoog! . . . Nu blijft ze stil! De graaf volhardt dus in zijn boos voornemen! Het lot is geworpen!

Op hetzelfde oogenblik begon de klok van het belfort te luiden, als wilde zij de woorden van den spreker bevestigen. Meester Hespel ontdekte zijn grijs hoofd en luisterde vol ontroering naar de zware galmen, welke door het luchtruim joegen als eene vlucht van breedgewiekte reuzenvogels door een fantastisch nachtgezicht verwekt.

— De banklok! De banklok! klonk het over het plein.

— Gezellen, hoog de zwaarden! donderde de stem van Lieven.

Twee honderd zwaarden rezen op in ééne blikseming van staal.

— Klink op, gij klok! vervolgde de jonge deken met stijgende begees-
tering. Doe de harten in alle boezems van moed en strijd lust blaken!

Klink op, gij waakstem onzer stede! Verkondig wijd en zijd dat de gemeente van Meersenberg zich niet meer laat verdrukken!

Klink luider nog en bonk uit bronzen long uwe machtige galmen ten hemel! Meld Gode en de menschen dat wij voor de vrijheid ten bloedigen kamp bereid zijn!

Daarna zich tot zijne makers wendend:

— Gij, mannen, gedenkt uwen eed! Geen voet, geen duimbreed wijken!
Staal tegen staal, en geen kwartier!

— Staal tegen staal, en geen kwartier! herhaalden de zwaardmannen.

En op de puie had de grijze meier een pand der gemeentebanier gegrepen en aan zijne lippen gebracht, waarna hij met trillende stem sprak:

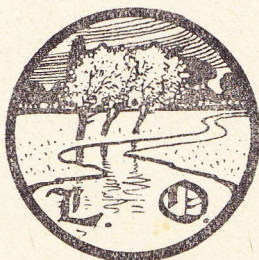
— Geliefde vlagge, zinnebeeld van onze vrijheid, morgen zal de zonne onze lijken beschijnen, ofwel zult gij vroolijk wapperen boven het vrijgevochten Meersenberg!

GEMEENTE!

EEN VERHAAL UIT DE XIIe EEUW.

DOOR

C. DE KINDER.

LODEWIJK OPDEBEEK

Uitgever.

— ANTWERPEN —

1914.